

สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว
ร่วมกับสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

โปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กออทิสติก เด็กพิเศษ

THAI Model

**Thai Home-based Autism
(& other Special needs) Intervention Model**

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ปรับเปลี่ยนมุมมอง การเสริมพัฒนาการเด็ก

Adapted from Greenspan S, The Learning Tree Model, 2010.

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

โปรแกรมไทย

(THAI HOME-BASED AUTISM INTERVENTION MODEL)

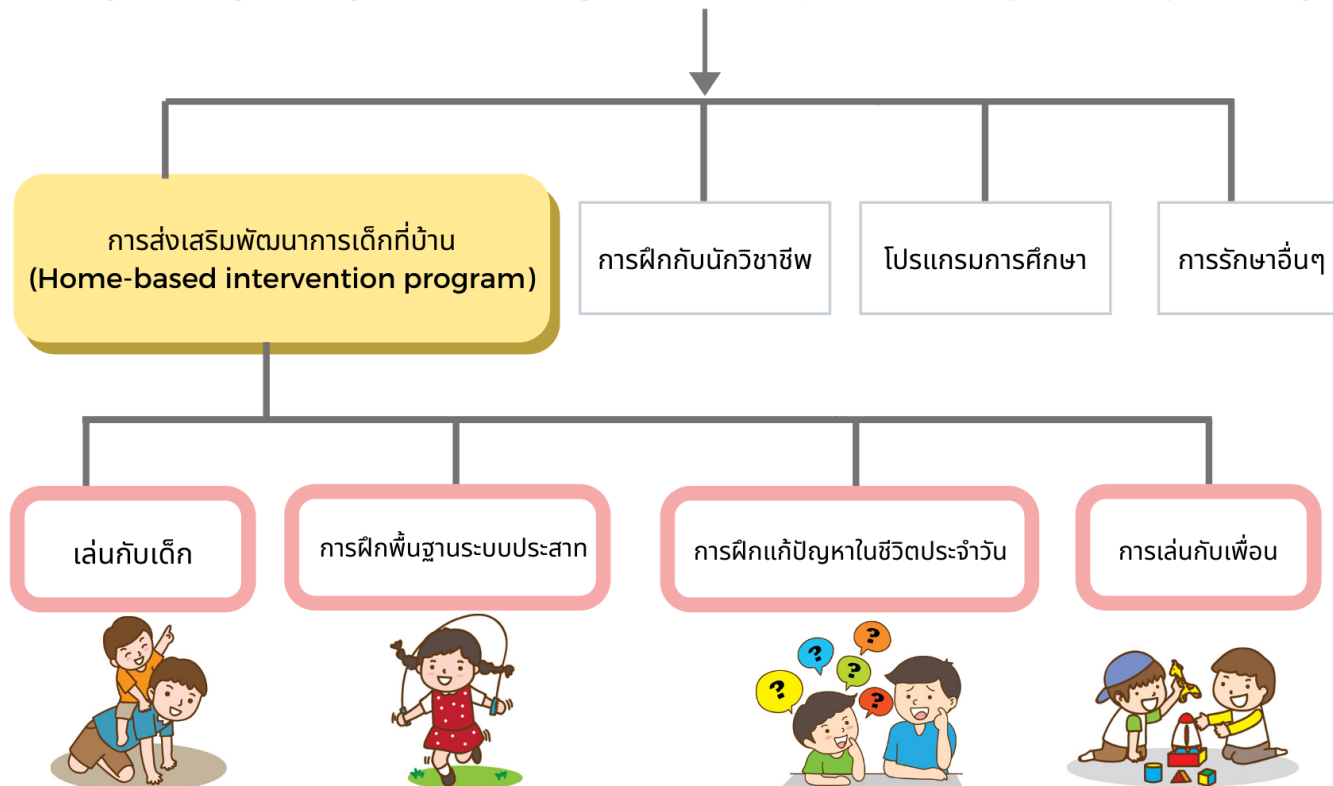
มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ภาพรวมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กออทิสติก เด็กพิเศษ อย่างเป็นองค์รวม

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

หลักการสร้างสัมพันธภาพ ผู้ใหญ่กับเด็ก

I-CARE

I ร่วมเล่น
Interaction

C ปลอดภัย
Comfort

A ปรับ
Adapt

R ตอบสนอง
Respond

E ให้กำลังใจ ส่งเสริมการเรียนรู้
Encourage

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ROAD MAP การส่งเสริมพัฒนาการอารมณ์ สังคม

ส่งเสริมให้เด็กสามารถพูด
บอกความต้องการ
ความคิด และความรู้สึกได้

ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจเหตุและผล

ส่งเสริมให้เด็กสื่อสารโต้ตอบ
กลับไปกลับมาด้วยภาษา
ได้อย่างต่อเนื่อง และแก้ปัญหาได้

ส่งเสริมให้เด็กสนใจ
เล่นสนุก ผูกพันกับคนได้

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

เส้นทางสู่ภาษา

(Pathway to Language)

1. สนใจคน
 - สนใจมอง
 - สนใจฟัง

2. เล่นสนุก
ด้วยกันได้

3. ภาษาท่าทาง
 - สื่อสารภาษากาย
 - กลับไปกลับมา
 - โต้ต่อเนื่อง

4. เข้าใจภาษา
 - เรียนแบบ
 - เข้าใจภาษาพูด

5.
พูด
โต้ตอบ

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

มองปัญหาพฤติกรรมเด็กพิเศษอย่างเข้าใจพัฒนาการ

พัฒนาการอารมณ์สังคม

สื่อสาร

ปฏิสัมพันธ์

สัมพันธ์ภาพ และอารมณ์

ปัญหาพฤติกรรม หรือพัฒนาการบกพร่อง

- ตอบคำถามแบบสะเปะสะปะ
- คอยกันไม่ค่อยเข้าใจ
- เล่นสมมติไม่เป็น
- ใช้ภาษาน้อย พูดทวนคำ

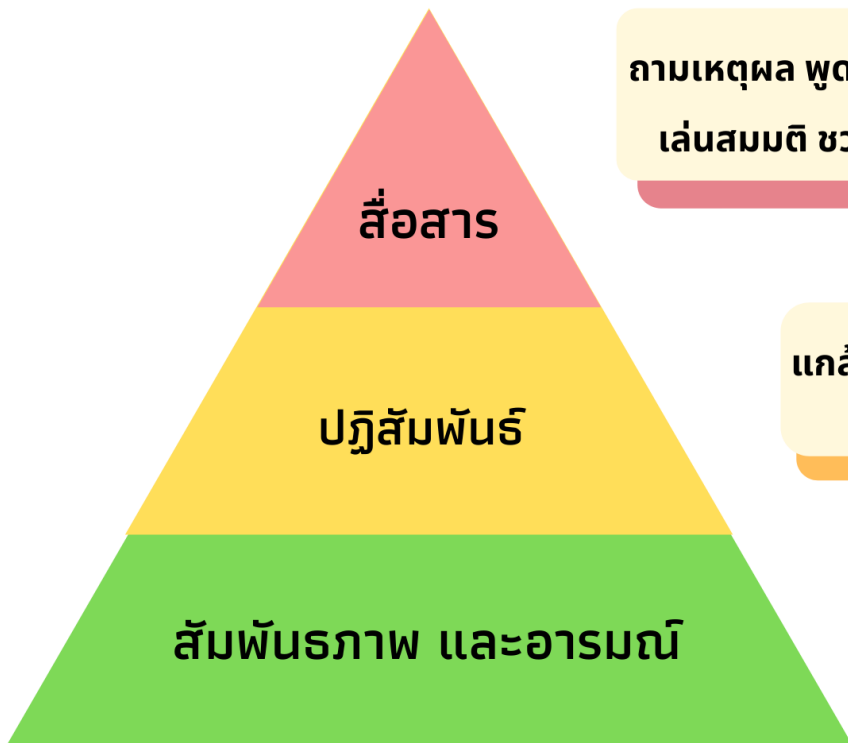
- พฤติกรรมยึดติด ทำอะไรซ้ำๆ
- ไม่มีความพยายาม เลิกเล่นง่าย
- ไม่แสดงอารมณ์ / เจตนา
- ไม่เข้าใจอารมณ์ผู้อื่น

- เล่นคนเดียว แยกตัว
- กระตุ่นตัวเอง ไม่สงบ

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

เทคนิคการเล่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ

ถามเหตุผล พูดคุยรายละเอียด
เล่นสมมติ ชวนพูดคุยเยอะๆ

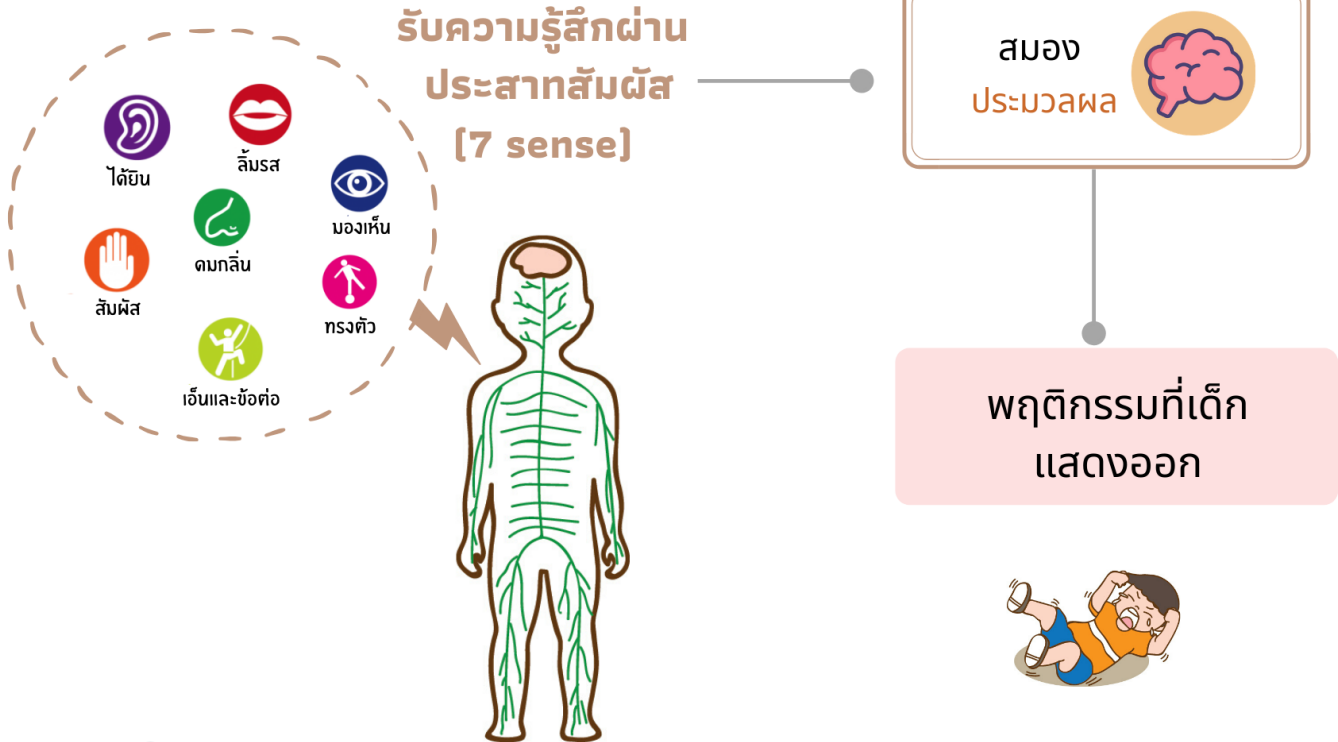
แกล้งงง เล่นสนุกให้ซับซ้อน
ให้ลูกลงมือทำเยอะๆ

เล่นกับลูกเยอะๆ
สัมพันธ์ภาพทุกอารมณ์

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

การทำงานของระบบประสาทเป็นอย่างไร ?

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

เข้าใจที่มาของพฤติกรรม

รับรู้ อารมณ์ ที่อยู่เบื้องหลังพฤติกรรมเด็ก

สิ่งที่มองเห็น

พฤติกรรม

เด็กร้องโวยวาย
(สื่อสารไม่ได้)

สิ่งที่มองไม่เห็น

อารมณ์ ความรู้สึก
ความต้องการ

ไม่ชอบ กลัว

เสียงดัง แสงในห้อง
กลัวสถานที่ใหม่ๆ

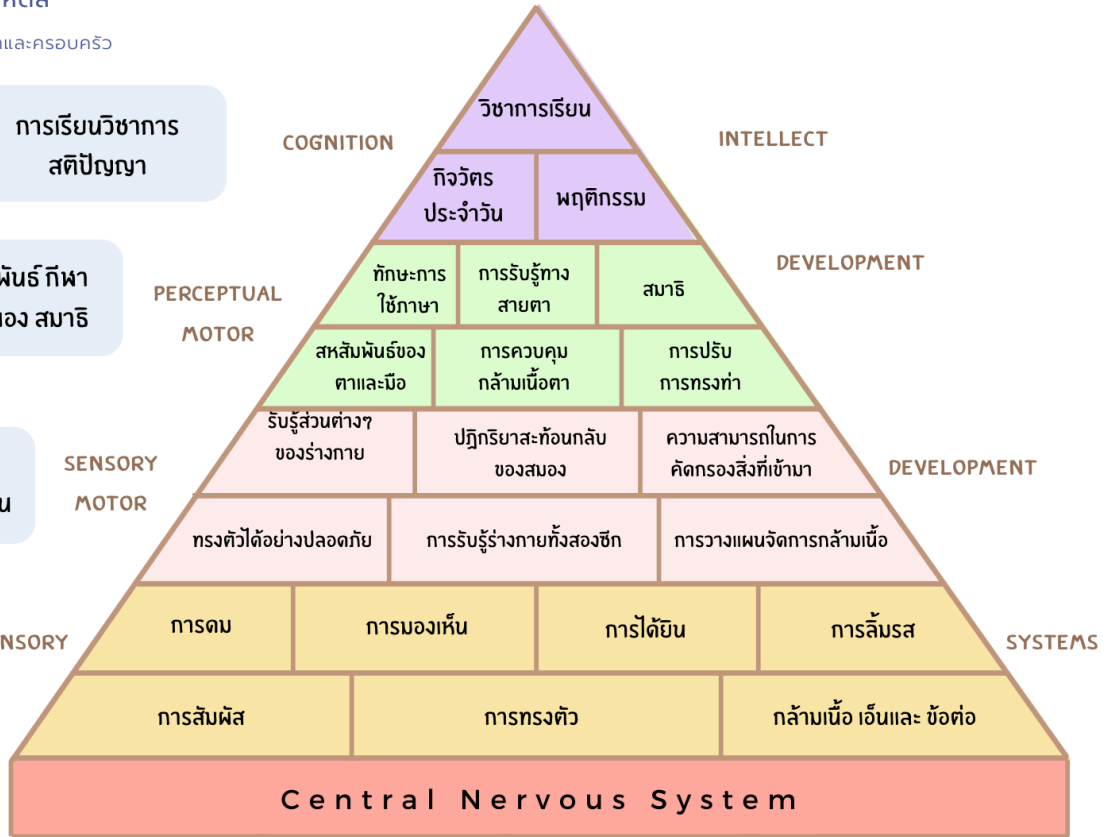
มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

การเรียนรู้วิชาการ
สติปัญญา

ภาษา มิติสัมพันธ์ กีฬา
การทำกับตัวเอง สมาธิ

การเคลื่อนไหว
ร่างกายที่ซับซ้อน

ระบบประสาท
สัมผัสทั้ง 7

Pyramid of Learning [Willams and Shellenberger 1996]

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

การฝึกร่างกาย

พ่อแม่ต้องขยับหาแรงจูงใจ

เริ่มง่ายๆก่อน
เด็กจะได้มีกำลังใจ

เด็กต้องอยากทำอีก!

อย่าทำอะไรซ้ำๆเดิมๆ
เด็กจะเบื่อ!!
สมองจะทำงานน้อยลง

เล่นกีฬา

๑-๒ วันต่อสัปดาห์

เล่นกับเพื่อน

๓-๔ วันต่อสัปดาห์

เล่นเคลื่อนไหว

อย่างน้อย ๑ ชม./วัน

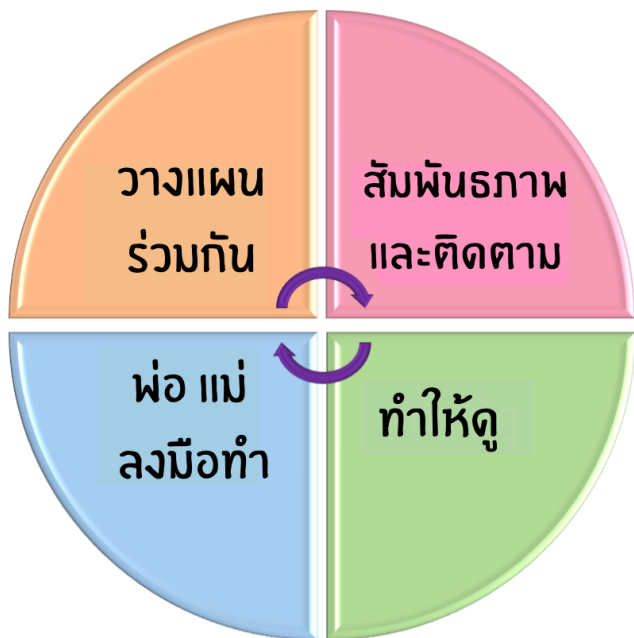
ฝึกประสาทสัมผัส

ทุกที่ ทุกเวลา

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

แนวทาง COACHING พ่อแม่ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กในชีวิตประจำวัน

สัมพันธ์ภาพและติดตาม

- ทักทาย
- ติดตามการบ้านพ่อแม่
- สะท้อน สิ่งที่ทำ ข้อติดขัด

ทำให้ดู

- ให้ความรู้พื้นฐานที่จำเป็น
- ทำให้ดู [บอกชัดเจน ให้สังเกตอะไร]
- พ่อแม่สะท้อนสิ่งที่ได้เห็น

พ่อแม่ลงมือทำ

- ชวนให้พ่อแม่ทดลองทำ
- ช่วยให้พ่อแม่ประสบความสำเร็จ
- พ่อแม่สะท้อนสิ่งที่ทำ

วางแผนร่วมกัน

- เป้าหมาย
- พ่อแม่จะได้อย่างไรได้บ้าง ในชีวิตประจำวัน

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ปัญหาปฏิบัติจากกลุ่มพ่อแม่ บนเส้นทางของการดูแลลูกเด็กพิเศษ เด็กออทิสติก

1. คิดบวก
เชื่อมั่นว่าลูกจะต้องดีขึ้น

2. ตั้งเป้าหมายเล็กๆ
ลดความคาดหวัง

3. ฝึกทำอะไรให้ช้าลง
อยู่กับปัจจุบัน

4. เรียนรู้เพิ่มขึ้น
อ่านหนังสือ ทบทวนหลักการ พบคุณครู

5. ใช้เวลาลูกเยอะๆ
อยู่กับลูกทั้งกายและใจ

6. ปล่อยให้ลูกลงมือทำ
เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง

7. บันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นกับลูก
มอบย้อนกลับไปแล้วมีกำลังใจ

8. ปล่อยให้ลูกเข้าโรงเรียนเมื่อพร้อม
พร้อมคือ เล่นกับเด็กวัยเดียวกันได้

9. หาเวลานั่ง สงบ มีสมาธิ
สวดมนต์ ปล่อยวาง

พัฒนาการเล่นกับเพื่อน

1. มองคนอื่นเล่น (ONLOOKER)

เด็กมองคนอื่นเล่น ไม่ได้เข้าไปเล่นด้วย
จะเข้าไปถ้ามีพ่อแม่พาเข้าไป

2. เล่นคนเดียว (SOLITARY PLAY)

นั่งเล่นคนเดียว สนใจของเล่น

3. เล่นข้างๆกัน (PARALLEL PLAY)

เด็กจะนั่งข้างๆกัน ต่างคนต่างสนใจของที่เล่น
ไม่ได้พูดคุยกันมากนัก แต่ไม่ได้แยกตัวไปเล่นคนเดียว

4. เล่นด้วยกัน (ASSOCIATIVE PLAY)

ร่วมกันเล่น มีจุดมุ่งหมายเดียวกัน เช่น
เล่นรถด้วยกัน วิ่งไล่จับ เล่นซ่อนแอบ

5. เล่นรวมกันเป็นทีม มีกฎ กติกา (COOPERATIVE PLAY)

เล่นเกมที่มีกฎกติกาด้วยกันได้ เช่น
มอญซ่อนผ้า เปะแข็ง เกมเศรษฐี

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ชุดส่งเสริมพัฒนาการลูกรัก ... เด็กเล็กอนุบาล

CHECKLIST .. ดูแลลูกทั้งตัวและหัวใจ

พัฒนาภาษาและทักษะการคิดให้ลูกอย่างไร

โรงเรียนแนวเตรียมความพร้อม
& การเรียนรู้ของเด็กวัยอนุบาล

กิจกรรมการเล่นกับลูกตอนอยู่ในรถ

พัฒนาการเล่นปฐมวัยอยากให้ลูกเก่ง
และฉลาด ทำอย่างไร

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ชุดเข้าใจลูกรัก เด็กเล็กอนุบาล

★ ธรรมชาติของเด็ก

★ ลูกกินน้อย ทำอย่างไรดี

★ เด็กๆเขาชอบเล่นอะไรกัน

★ เข้าใจความแตกต่างของเด็ก
และส่งเสริมการเรียนรู้

★ ของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ชุดลูกรักเด็กพิเศษ DIR/Floortime

หนังสือเด็กพิเศษ ฉบับความสุข

ส่วนที่ 1

ส่วนที่ 2

ส่วนที่ 3

หนังสือเด็กพิเศษ
ฉบับการเล่น

รูปแบบการจัด
กิจกรรมประจำวันที่บ้าน

บ้านแห่งความรัก
และการเรียนรู้

ความรู้พื้นฐาน
การเล่นสมมติกับลูก

มหาวิทยาลัยมหิดล
สถาบันแห่งชาติ
เพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว

ชุดลูกรักเด็กพิเศษ ฝึกพื้นฐานสมอง

การเล่นเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐาน
ของระบบประสาท

การเล่นเพื่อส่งเสริมทักษะ

การฝึกกล้ามเนื้อปาก ตามแนวทาง
DIR/FLOORTIME

กิจกรรมงานบ้าน
+ SENSORY INTEGRATION

ตัวอย่างกิจกรรมฝึกร่างกาย
ที่เด็กอายุ 4-5 ปีควรทำได้

